

НЕТРАДИЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА УКРАЇНІ

Ю. О. ВАСИЛЬЧЕНКО, студентка факультету транспортних систем і технологій гр. МОПР 2018-1

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Криза в таких галузях як нафтова та газова, призвела до значного погіршення ситуації в сфері екології, це стало поштовхом для суспільства шукати засоби задоволення енергетичних потреб не тільки за рахунок традиційних енергоресурсів, але й використовуючи альтернативні джерела. Україна може задовільнити свої потреби в забезпеченні енергоресурсами на всі 50 %, інші 50 % отримувати завдяки імпорту.

У минулому столітті надто актуальним постало питання енергозбереження, що й триває по сьогоднішній час. Завдяки енергозбереженню суб'єктів господарювання можливо досягти ефективної економії ресурсів та коштів.

У серпні 1994 р. Верховною Радою України було прийнято Закон про енергозбереження [2], який сформований таким чином:

- зазначений комплекс державних програм з енергозбереження;
- впроваджено альтернативні джерела енергії.

Вже в 1996 році була затверджена Національна енергетична програма, яка визначала напрямки використання альтернативних джерел енергії майже до 10 % від усього енергоспоживання країни.

Налаштування альтернативних джерел енергопостачання розповсюджено на місцевому та загальнодержавному рівнях. Відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії», головною базою серед альтернативних джерел енергії, яку використовує державна політика є [1]:

- нарощення обсягів виробництва та використання енергії, отриманої нетрадиційним методом з метою економного витрачання традиційних паливно-енергетичних ресурсів, які забезпечать залежність України від імпортного енергоспоживання, та раціонального споживання енергії за рахунок збільшення частки енергії, виробленої з альтернативних джерел;
- дотриманням екологічного стану навколишнього середовища шляхом зменшення негативного впливу при утворення та експлуатації об'єктів альтернативної енергетики;
- дотримування безпеки для здоров'я людини на всіх етапах виробництва альтернативної енергетики;
- впровадження науково-технічного забезпечення стосовно дослідження для розвитку альтернативної енергетики;
- дія в рамках законодавства відносин між суб'єктами, які приймають участь у виробництві, збереженні, транспортуванні, постачанні і споживанні енергії, здобутої з альтернативних джерел;

– додержання заходів, щодо раціонального споживання та економії енергії, виробленої з альтернативних джерел;

– залучення іноземних та вітчизняних інвестицій, допомога підприємницькій діяльності у сфері альтернативних джерел енергії, шляхом створення і виконанням загальнодержавних і місцевих програм, які направлені на розвиток альтернативної енергетики України.

До нетрадиційних джерел енергії завдяки сучасним технологіям виробництва можна віднести:

– споживання сонячної енергії за допомогою колекторів і систем пасивного сонячного опалення;

– використання відходів сільськогосподарської продукції для видобутку біогазу;

– застосування геотермальної води для теплопостачання;

– використання енергії малих річок;

– використання енергії вітру;

– застосування теплових насосів різної потужності для теплопостачання будинків і утилізації теплових викидів;

– довершувати виробництво біо-дизельного палива.

Для використання сонячної енергії та вітрової енергії потрібно встановлення складного і занадто дорогого обладнання. Що стосується, використання процесу анаеробного бродіння, як джерела альтернативного енергозабезпечення, то його можливо придбати за невеликі кошти при цьому вирішити проблему щодо збереження навколишнього середовища [4].

Законом України «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності» встановлено строк дії «зеленого тарифу» – до 2030 р. [3]. «Зелений» тариф» - це спеціальний тариф, за яким держава купує електроенергію за підвищеною ціною у підприємств і фізичних осіб, що використовують альтернативні джерела енергії. При цьому держава зобов'язала їх віддавати енергоресурси на користь країни – 30%, а вже починаючи з 2014 р. не менше - 50%. Таку послідовність запозичено з досвіду ЄС, де вже давно виробники альтернативної енергії відмовились від імпортованого енергозабезпечення.

Подальше урахування можливостей застосування альтернативних джерел енергоресурсів, дозволить орієнтувати економічні комплекси на використання таких ресурсів. Це, сприятиме зростанню ефективності та продуктивності виробничої потужності енергопромисловості, надасть реальні можливості для підтримки українських виробників ресурсозберігаючого обладнання [5].

Утворення циклу виробництва альтернативної енергії позитивно вплине на собівартість кінцевого продукту, знизить витрати на реалізацію енергозберігаючих проектів, що сприятиме збільшенню привабливості для потенційних інвесторів [6].

Література:

1. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 р. № 555IV. *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – №24. – Ст. 155.

2. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 р. №74/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. – 1994. – №30. – Ст. 283.
3. Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності: Постанова Національної комісії регулювання електроенергетики України від 22.01.2009 р. – № 32.
4. Комплекс по переработке биогаза / Карнацевич Л. В., Хажмурадов М. А., Колобродов В. Г. та інші. // Вибрані праці Першої міжнародної конференції «Енергія з біомаси». – Київ, 2002.
5. Національний інститут стратегічних досліджень URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1174>
6. Рейтинг енергоефективності регіонів України. Ukrainian Energy Index - UEI 2012. URL: <http://www.energy-index.com.ua/uk/ratings/2012/regions/luganska/>

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

В. В. ВИШИНСЬКА , студентка 2 курсу
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

В останній час в усьому світі актуальними стають проблеми, пов'язані з використанням енергоресурсів, збільшення цін на енергоресурси при великій частці енергоємних галузей у внутрішньому валовому продукті. Україна не стоїть осторонь цих проблем, і перед нею постає важливе завдання, яке передбачає скорочення споживання енергії шляхом застосування енергозберігаючих технологій та поступовий перехід на використання альтернативних джерел енергії.

Україна на даному етапі розвитку економіки є недостатнім і не відповідає загальноєвропейському рівню. Кроки у законодавчій та нормативно-правовій базі держави зробили поштовх для подальшого розвитку.

Вперше на законодавчому рівні в Україні визначено термін нетрадиційні і поновлювальні джерела енергії Законом України «Про енергозбереження» від 1 липня 1994 року [1]. Закон визначив поняття альтернативної енергії та встановив правове регулювання, яке застосовується до юридичних і фізичних осіб котрі проводять роботу з будівництва і реконструкції об'єктів відновлювальної енергетики .

У 2003 році Верховною Радою України було прийнято Закон «Про альтернативні джерела енергії» [2] , яким визначено правові, економічні, екологічні та організаційні засади використання альтернативних джерел енергії, забезпечено сприяння розширення їх використання у паливноенергетичному комплексі. Даним законом альтернативна енергетика визначається як сфера енергетики, що забезпечує вироблення електричної, теплової та механічної енергії з альтернативних джерел енергії. Закон описує альтернативні джерела енергії як відновлювані джерела, до яких належать енергія сонячна, вітрова, геотермальна, енергія хвиль та припливів, гідроенергія, енергія біомаси, газу з